

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: li.jl@regeringskansliet.se

Remiss av slutbetänkande SOU 2025:82 Sysselsättning och boende på landsbygden – Juridiska personers förvärv av jordbruksmark och en effektiv tillämpning av glesbygdsbestämmelserna

Er beteckning: LI2025/01360

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Gotlands län tillstyrker utredningens förslag att aktiebolags möjlighet att förvärva lantbruksegendom ska behållas enligt nuvarande regler.

Markägarbalansen utgör ett kraftfullt hinder för juridiska personers möjligheter att förvärva jordbruksmark. Utan hinder enligt jordförvärvslagen kommer ett ökat bolagsägarande att leda till negativa konsekvenser för jordbrukets utveckling samt bosättning och sysselsättning på landsbygden. Villkor som att endast bolag som ägs av enskilda personer får köpa jordbruksmark eller att ändringar i aktieinnehav ska kräva jordförvärvstillstånd kan minska risken för negativa konsekvenser men det är inte tillräckligt säkra åtgärder jämfört med att behålla reglerna om ägarbalans.

Länsstyrelsen tillstyrker även förslagen om ändring av bestämmelserna om förvärvstillstånd i glesbygdsområden. För att få en effektiv tillämpning av glesbygdsbestämmelserna ska de riktas till rätt områden och för rätt aktörer. Det kommer att ge länsstyrelserna större möjligheter att anpassa bedömningarna för att gynna bosättning och sysselsättning inom glesbygdsområdena. Utredningen bedömer att glesbygdsbestämmelserna blir mer effektiva genom en likriktning av handläggningen av förvärvsprövningarna inom landet. Därför föreslår utredningen att ett regeringsuppdrag ska lämnas till Jordbruksverket och länsstyrelserna att genomföra utbildningsinsatser och ta fram

gemensamma rutiner som stärker förutsättningarna för en enhetlig och ändamålsenlig handläggning av ärenden om förvärvstillstånd i glesbygd.

Utredningen föreslår även att inlösenskyldigheten för enskilda personers köp av lantbruksegendom där förvärvstillstånd vägras enligt glesbygdsbestämmelserna tas bort. Det är en nödvändig ändring som kommer att göra skillnad för framför allt bosättning i glesbygdsområden.

Synpunkter

Avsnitt 18, Förvärv av juridisk person från enskild person.

Kapitalbehovet är stort i investeringsfaser till exempel vid nybyggnad vid djurstallar eller generationsskiften. Juridiska personer har fler möjligheter att skaffa fram kapital än enskilda personer som måste låna pengar i bank. Det skulle underlätta för enskilda personer om de i annan lagstiftning, kan få en statlig lånegaranti för det kapitalbehov där säkerhet i jordbruksmark inte räcker.

Överväg möjligheten att ge juridisk person möjlighet att förvärva byggnader och jordbruksmark för annan verksamhet än jordbruk. Det kan vara mark eller byggnader som i praktiken redan har en annan, permanent, användning än jordbruk. Det skulle minska andelen ärenden som inte påverkar ägarbalansen nämnvärt men som i en del fall kan kräva lång handläggningstid.

Avsnitt 19, Förslag till bestämmelser om förvärvstillstånd i glesbygd.

Det är vanligt att förvärvare som inte är bosatta i glesbygdsområde vill köpa små jordbruksfastigheter för fritidsboende. Om statens inlösenskyldighet upphör finns större möjligheter att vägra förvärv där man bedömer att köparen inte planerar att bosätta sig permanent. Samtidigt borde det finnas möjlighet att tillåta förvärv för fritidsboende. Det kan till exempel vara fall där köparen har en verksamhet som indirekt påverkar sysselsättningen positivt genom att gynna lokala företagare i bygden.

Avsnitt 20.1, Kostnads- och nyttoanalys

Utredningen har konstaterat att en översyn av glesbygdsområden kommer att minska antalet glesbygdsområden och därmed antalet ärenden. Det utökade undersökningskravet ökar i sin tur handläggningstiden för dessa. Eftersom det finns en stor variation av andelen glesbygdsområden mellan länen i landet kommer arbetet med att utreda och aktualisera dessa och därefter den utökade handläggningstiden att innebära högre kostnader för län med stor andel glesbygdsområden. Gotland är ett av dessa län.

Allmänna synpunkter

Det är svårt att bedöma vilka konsekvenser ett ökat bolagsägande kommer att få i framtiden. Eftersom man inte kan backa de beslut som tagits kan det leda till oönskade konsekvenser som motverkar lagens syften.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av Landshövding Charlotte Petri Gornitzka med Gösta Cedergren som föredragande. I den slutliga handläggningen har även landsbygdsdirektör Lina Holmgren medverkat

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.